

SELYEM ZSUZSA

Hangyák boldogsága

A szél föl-fölkap valamit. Csak lebeg meg visszahull tehetetlenül. Innen, az ág széléről nem látszik rendesen, csak reménykedem, hogy ehető. Bár kicsit félek is. Soha nem lehetsz biztos benne, látod, hogy nem él, aztán mégis megöl. Vagy én eszem meg. Repüljek közelebb? Jobbról nyugalom, balról nyugalom. Ez a szél persze bezavar, gyorsan, megint: jobbról nyugalom, balról nyugalom. Hát akkor odarepülök. Na, ez az. Semmi. Amolyan izé, sokat vacakolt effélékkel Ted, amikor még itt élt abban a nagy, barna, földi fészekben. Túl nagy nyílást rakott rá, sokkal kisebbben is befért volna.

Látod, ez például nem igaz: egészen kicsi volt az ablaka, 30×30, nyáron mondjuk volt fény, olvastam és írtam legkevesebb napi 8 órát, de télen sokat kellett aludni. Amikor olvas vagy ír az ember, nem tud figyelni arra, mi történik körülötte, nem tudja megvédeni magát, még az éhségről is gyakran megfeledkezik. De például az sem igaz, amit a pszichológusok mondanak, hogy ilyenkor az ember befelé figyel, önmagára, saját gondolataira. Azért mondják, hogy megbélyegezzék és izolálják az embert. A csodabogár. A társadalom így működik: keményebbnél keményebb morális és intellektuális kódoknak kell megfelelned, s ha tényleg megfelelsz, a nagy vagányok, akik nemcsak hogy leszarják a törvényeket és az elvárásokat, hanem még előnyükre is szarják le, ők, az emberi társadalom kegyeltjei és hangadóí, kiröhögnek az emberek közül.

Most, ahogy ebből az emberi, túlságosan is emberi zártságból elképzelem, hogy megőrizzek valamit a nem emberi szervezés szerinti vad világból, elképzelem, éppen mi járhat a fejében annak a rigónak, bosszant, hogy hosszú éveket töltöttem mellette, mégis alig tudok róla valamit. A neten utánanézhethnék annak, hogy általában egy rigó hogyan él, de amellett, hogy az nem a szomszéd rigó volna, még lenne egy gond, a szokásos: nem tudhatom, hogy a közvetített tudás mit rejt, mit takar, és miért. Túlszervezett társadalmunkban nincs idő kérdésekre, pszichomérnökök hada vesz mély lélegzetet, hogy teli tüdőből ordíthassa: PARANOIA!, mihelyt valaki nem nyeli behunyott szemmel mindazt az információt, amit löknek neki.

A rigónak, a szomszéd rigónak aligha van mit kezdenie a papírjaimmal.

Pedig azok a papírok bizonyítják, hogy például az sem igaz, hogy ha az ember elmerül gondolataiban, önmagában merül el. Éppen akkor lettem volna partiku-

lárís létezésem foglya, aki képtelen átlátni, miféle játszmákban, miféle szerepekben vesz részt, ha tettem volna tovább a környezetem által elvárt dolgokat.

Szóval a kabinom ajtaja éppen akkora volt, mint egy normális ajtó, szabadon jártam, keltem, volt két normális puskám, egy 22-es és egy .30-06-osom, nyulakra vadásztam, agyrém, hogy emberek addig fantáziálnak erősebb és erősebb fegyverekről, mígnem lesz nekik egyre erősebb és erősebb fegyverük. Minek abba a .30-06-osba olyan golyó, ami képes az acélt átlüggetni?! Mekkora esélyem lett volna az erdőben tankkal találkozni?! Élelmemet megszereztem így is, pusztán az ölés kedvéért ölni soha nem kísértett. Csöndben lépegettem az avaron, minden nesz számított.

A börtönben a legelviselhetetlenebb a zaj. A győzedelmes ember, azt játssza, hogy nem tart semmitől, ordíthat, csapkodhat kedvére, gumibot verdesi a combját.

A Nagy Nyúlapáról nem tudtam, hogy ő a Nagy Nyúlapa. Feltűnt egy pillanatra, céloztam, nem volt sehol. Konzervet melegítettem. Másnap megint feltűnt, és rögtön el. Harmadnap, negyednap ugyanígy. A hetedik nap úgy indultam vadászni, hogy megfigyelem rendszeren, mi van azzal a nyúllal. Fel is tűnt, és én nem céloztam. Megállt, felém fordult, most már azt gondolom, hogy a szemembe nézett, és azt mondta: ne hidd, hogy te vagy éhes egyedül ebben az erdőben. De gyere csak utánam. És lassan elindult. Hátra-hátranézett, követem-e. Persze, hogy követtem, igaza volt, éhes voltam. És egyszer csak feltűnt egy másik nyúl, a vezetőm még egyszer rám nézett, aztán a másik nyúlra, s azzal el. Céloztam, lőttem, volt mit ennem egy hétig. Kicsit öreg nyúl volt, de sokáig sütöttem, kakukkfűvel jól megszórtam, mit nem adnék, hogy még egyszer az életben érezzem ínyemen azt az ízt. Aztán már csak így vadásztam, Nagy Nyúlapa feltűnt, rám nézett, s hol egy öregecskét, hol egy sérültet, hol egy árvát ajánlott fel nekem.

Engem tizenhat évesen ajánlottak fel a rendszernek. Semmi gondja a szüleimnek nem volt velem, ők akartak a túl magas IQ-jú kölykükkel bizonyítani. Nem akarok rájuk gondolni, kész.

Murray doktor Törvénynek nevezett a tudományos beszámolóiban. Minden diáknak, aki az emberiség további fejlődése reményében vagy némi anyagi juttatás fejében részt vett a pszichokísérleteiben, ilyen szerencsétlen nevet adott. Hogy védje az identitásunkat, mondta. Az identitásunkat, amit módszeres manipulációival, munkatársai közreműködésével megpróbált szétzilálni. Mennyi esélye van egy túl értelmes, üzött, tizenhat éves embernek a tudomány templomának hitt lelki vágóhídon? Akármit megtehettek velünk, és még annál is többet megtettek. Azóta megtudtam, hogy a prof a CIA számára kísérletezte ki rajtunk a vallatási technikákat. Például esszét íratnak velünk arról, hogy miben hiszünk, mi életünk értelme. Az volt a játékszabály, hogy utána Murray egyik asszisztensével meg kell vitatni. De azt nem tudhattad előre, hol és milyen körülmények között kell megvitatni. Egy sötét teremben reflektor megvilágította székre ültettek, az

asszisztenst nem láttam, hangszórókból hallottam gúnyosan felolvasott suta mondataimat, majd röhögést, üvöltést, s hogy tényleg, komolyan gondolok-e afféle ostobaságokat, hogy mindenki boldogságban éljen, még a hangyák is, bruhaha, méghogy a hangyák, miféle hangyák, azok a hangyák-e, amelyek olyan nagyszerűen oldják meg a fejemben a differenciál-egyenleteket, a teremből már nem én jöttem ki, hanem egy rongy, a kivilágított folyosón Murray várt, széles mosollyal nyújtotta felém a kezét, valahonnan még egy vaku is villant, nyilván a bevetés utáni tört mimikánkat is kielemezik majd, Murray úgy kérdezte, milyen volt, mintha hangversenyről jöttem volna, megveregette a vállam, jól van, fiam, tudtam, hogy számíthat rád az emberiség, holnap reggel kilenckor újra bevetés, pontos légy ám, s így tovább, három éven át.

Amikor a kabinom körül elkezdtek nyüzösögni a turisták, felhúztam a bakan-csom, magamhoz vettem a noteszem, a *Waldent*, egy palack vizet és a 22-est, s elindultam a félnapi járásra eső tisztásomhoz. Nem akarok arra gondolni, milyen látvány fogadott.

Bombát gyártani nem egy ügy. Hiába látod, hogyan kellene elkerülni a katasztrófát, hiába írod meg, a rendszer mit miért csinál, és hogy mindaddig, amíg nem figyelünk oda, mindannyian asszisztálunk a pusztításhoz, úgy van a rendszer felépítve, hogy ugyan nem tiltja, hogy megjelenjék a könyved, a cikked, bármid, azt viszont roppant hatékonyan eléri, hogy az emberekhez ne juthasson el, vagy olyan közegben hozza nyilvánosságra, mint a pszichokísérletek úgynevezett szemináriumai: simán elérik, hogy jámbor idiotának nézzenek, amolyan hangyásnak, aki újfent meg akarja váltani a világot.

Ne hidd, hogy nem akarok gondolni arra, milyen képet vágott Gelernter doktor, amikor az ismeretlen eredetű csomagot felbontotta.

Tudásgyárakba gyűjtik a legjobb teljesítményt nyújtó tizenéveseket, egyre szorosabban zárják rájuk az egyre szűkebb területre zsugorított ismereteket, a végén már annyira elbambulnak, hogy saját anyjukat sem ismerik fel. Küldetés teljesítve, a potenciális leleplezők számukra kimért járatokban közlekedő tengerimalacok.

Észre sem vettem, hogy kísérleteznek velem.

Át kell térnem a többes számra.

Ha maradtunk volna az egyesnél, a vezető elit tervét teljesítettük volna önkéntelenül. Pszichopatológiás eset, paranoid tünetekkel. Nem egy bizonyos, őket terhelő társadalmi gyakorlat várható hatása a társadalom tagjaira, hanem izolált, labilis egyének viselkedése. Kategóriájuk betegségként írható le, így elkerülhető, hogy érzékeléseiknek, meglátásaiknak hangot adjanak, illetve hogy hangjuk társadalmi hatalomra tegyen szert. Hát ezért alakult meg a Freedom Club.

Tegyük fel, hogy tudósok föltaálnak egy x dolgot, amivel az emberek élete 87%-ban kényelmesebbé válhatna, de évi 8% halálos áldozattal járna, mit gondoltok, a politikusok megszavaznák a találmány forgalmazását? A hatvanas

években még keményen vitáztunk erről etika-szemináriumon, és leesett az átlunk, amikor az óra végén a tanár közölte, hogy az a bizonyos találmány megvan, használjuk: az automobil. Ma persze már fel sem merülhetne ilyen kérdés, 8%-os profitért is hulljon a férgese.

Még kint, a kabinban megírtuk a manifesztumunkat, s följánlottuk, ha a New York Times megjelenteti, nem küldünk több bombát technológia-propagandista egyetemi tanároknak, repülőterek direktorainak. Pontokba szedve vázoltuk, ha így folytatja tovább az emberiség, milyen forgatókönyvek közül választhat pusztulást. Ölnünk kellett, hogy manifesztumunk eljusson az emberekhez.

A legjobb forgatókönyv szerint is pusztán arra lehet számítani, hogy az emberek, különféle technikák révén, boldogok lesznek, de – mivel nem láthatják át mindazon eszközök működését, melyeknek tökéletesen ki vannak szolgáltatva – szabadok soha.

